

ÉSZREVÉTELEK

a szellemi tulajdonra vonatkozó egyes törvények módosításáról szóló 2013. áprilisi előterjesztéshez

A MIE észrevételei megtétele kapcsán megismerte egyes társszervezetek (kollégák) észrevételeit. Emiatt lehetséges az egyes észrevételek tartalmi egybeesése.

Általános észrevétel:

Az előterjesztés középpontjában az árva mű irányelv átültetése áll. Megértettük, hogy igen nehéz jogalkotási feladat a hatósági engedélyen alapuló árva mű engedélyezési rendszer összehangolása az irányelvben szabályozott, a LAMS+közszolgálati RTV szervezeti intézményi szabad felhasználással, amely egyébként maga is az üzleti/ellenérték fejében engedélyezhető felhasználásokkal határos.

Megértettük az új szabályok elhelyezésének logikáját (a szabad felhasználás és az engedélyezett felhasználás határán elhelyezkedő új szabályozási tárgy), és kodifikációs előnyeit is. Mindemellert megteesszük azt az észrevételt, hogy ez a megoldás egyrészt nagyszámú, meglévő, megszokott, és a szerzői jogi szerződési joghoz kapcsolódó, ott logikus helyet találó szabály áthelyezésével jár. Emellett a szabályok elválasztása (árva mű fogalom és szabad felhasználás a javaslat szerinti helyen, engedélyezett árva mű felhasználás a felhasználási és kiadói szerződést követően), azzal az előnnyel is járhatna, hogy világos lenne a jogkeresők számára, hogy melyek a hatósági engedélyen alapuló szerződési, és melyek a szabad felhasználási esetek. Így egyben a két eltérő típusú, ráadásul területi és taralmi szempontból eltérő jogi hatályú árva mű felhasználás szabályait igen nehéz kezelni.

Szjt. előterjesztés szerinti 41/A.§ (1)

41/A. § (1) Egy mű vagy teljesítmény akkor tekinthető árva műnek, ha jogosultja ismeretlen vagy ismeretlen helyen tartózkodik és a felkutatására az adott helyzetben általában elvárható gondossággal, jóhiszeműen elvégzett jogosultkutatás nem vezetett eredményre.

Javaslatunk:

41/A. § (1) Egy mű vagy szomszédos jogi védelem alatt álló teljesítmény (e fejezetben a továbbiakban együtt: mű) akkor tekinthető árva műnek, ha jogosultja ismeretlen vagy ismeretlen helyen tartózkodik és a felkutatására az adott helyzetben általában elvárható gondossággal, ~~jóhiszeműen~~ elvégzett jogosultkutatás nem vezetett eredményre.

Indokolás:

A teljesítmény fogalmát e § előtt nem oldja fel az Szt. Emiatt szükséges a kiegészítés. Emellett leegyszerűsíti a következő normákat, ha e fejezetre nézve a művet és a teljesítményt műnek minősíti a törvény. Ahol pedig fel kell sorolni az egyes „műfajtákat” (LAMS +közszolgálati RTV szervezeti – szabad felhasználás), ott amúgy is elkerülhetetlen az érintett mű- és teljesítményfajták felsorolása.

E javaslatunk elfogadása esetén a fejezetben végig törölhető a mű vagy teljesítmény szókapcsolatból a "vagy teljesítmény" szókapcsolat. (Ezt nem vezettük végig, mert nem tudjuk, hogy javaslatunk elfogadásra talál-e.)

Annak ellenére, hogy az Irányelv 3. Cikk (1) bekezdés tartalmazza a jóhiszemű jelzöt, e követelmény a magyar jogban, a Ptk. háttére előtt alkalmazandó Szt-ben nehezen, sőt, egyáltalán nem értelmezhető. Az adott helyzetben általában elvárható gondosság jelenti a nem felróható, tehát az általános elvárhatósági mérvének megfelelő magatartást. Ehhez képest a jóhiszeműség már nem tölthető ki tartalommal. Azt jelenti a jóhiszeműség, hogy a jogosultkutatás során úgy kell eljárni, hogy az érdekelt nem tudja, és nem is kell tudnia, hogy ki a mű jogosultja, vagy az hol tartózkodik? Ezt a követelményt az általában elvárhatóság mércéje is magában foglalja, amely azt jelenti, hogy csak akkor lehet jogosultkutatást lefolytatni, ha a "kutató" személy/érdekelt nem tudja, és nem is kell tudnia, hogy ki a jogosult, illetve hol tartózkodik. Ha ezeket az adatokat ismeri, és úgy indul ki abból, hogy a mű árvának tekinthető, akkor vétkesen jár el. Az uniós jog magánjogi dogmatikai háttér nélkül nem ismeri az általában elvárhatóság tartalmát, míg ez a tagállami, jelen esetben a magyar jogban meghatározható. Az átültetés megfelelőségéről szóló beszámolóban alappal írható, hogy az általában elvárhatóság a magyar jogban (Szt. 3.§ útján alkalmazandó Ptk.) magába foglalja a jóhiszeműséget.

Szt. előterjesztés szerinti 41/A.§ (7)

41.§ (7) Ha egy műnek vagy teljesítménynek több jogosultja van, és nem ismeretlen vagy nem tartózkodik ismeretlen helyen mindegyikük, a felhasználáshoz az ismert és egyúttal ismert helyen tartózkodó jogosultak engedélye is szükséges.

Javaslatunk:

41.§ (7) Ha egy műnek vagy teljesítménynek több jogosultja van, akik között van ismert és ismert helyen tartózkodó jogosult, a felhasználáshoz az ismert és ~~egyúttal~~ ismert helyen tartózkodó jogosultak engedélye is szükséges.

Indokolás:

Pontosító javaslat, a hipotézis és a diszpozíció pontosabb összehangolására szolgál.

Szjt. előterjesztés szerinti 41/A.§ (8)

41. § (8) Az árva műnek tekintett mű vagy teljesítmény jogosultja – a saját jogai tekintetében – bármikor megszüntetheti a mű vagy teljesítmény árva mű jogállását és a további felhasználást illetően gyakorolhatja jogait.

Észrevétel:

Konkrét szövegjavaslatot tenni nem tudunk, de álláspontunk szerint hiányos a norma. Hogyan szüntetheti meg a jogosult az árva mű jelleget? Az Irányelv 5. Cikke általános szabályt tartalmaz, amely kitölthető a tagállami jogban. Például: a jogosult az SZTNH- hoz címzett, a nyilatkozat tevőt azonosító, és tartózkodási helyét meghatározó, írásba foglalt nyilatkozattal szüntetheti meg az árva mű minősítést.

Szjt. előterjesztés szerinti 41/F.§ (1)

41/F. § (1) A 38. § (5) bekezdésben meghatározott intézmény és a közszolgálati médiaszolgáltató rádió- vagy televízió-szervezet (a továbbiakban: kedvezményezett intézmény) a gyűjteménye vagy archívuma részét képező **árva művet** a közérdekű feladata teljesítése érdekében (...)

Észrevétel:

A norma itt nem utal teljesítményre, holott a LAMS szabad felhasználás bizonyos teljesítményekre is kiterjed. Itt vagy követhető a fenti rövidítő javaslatunk (árva mű fogalma a szomszédos jogi védelem alatt álló teljesítményt is magában foglalja)- ez megoldja a problémát, vagy, ha a T. SZTNH és KIM nem fogadja el a javaslatunkat, akkor ebbe a bekezdésbe a teljesítményre való utalást is bele kell foglalni.

Szjt. előterjesztés szerinti 41/F. § (teljes)

A 38. § (5) bekezdésben meghatározott intézmény és a közszolgálati médiaszolgáltató rádió- vagy televízió-szervezet (a továbbiakban: kedvezményezett intézmény) a gyűjteménye vagy archívuma részét képező árva művet a közérdekű feladata teljesítése érdekében

a) digitalizálás, hozzáférhetővé tétel, indexelés, katalogizálás, megőrzés vagy helyreállítás céljából szabadon többszörözheti;

b) a nyilvánosság számára szabadon hozzáférhetővé teheti oly módon, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat az olyan

a) irodalmi művekre,

b) filmalkotásokra és más audiovizuális művekre,

c) hangfelvételekre, valamint

d) a közszolgálati médiaszolgáltató rádió- vagy televízió-szervezet által 2002. december 31-ig előállított és az archívumában található hangfelvételekre, filmalkotásokra és más audiovizuális művekre

kell alkalmazni, amelyeket először az Európai Gazdasági Térség területén adtak ki vagy – kiadás hiányában – sugároztak.

(3) A kedvezményezett intézménynél a jogosult egyetértésével [2014. október 29. előtt] elhelyezett a (2) bekezdés szerinti olyan árva művet, amelyet nem adtak ki és nem sugároztak, a kedvezményezett intézmény az (1) bekezdés alapján akkor használhatja fel, ha alapos okkal feltehető, hogy az ellen a jogosult nem tiltakozna.

(4) Az (1) bekezdésben foglaltakat a (2)-(3) bekezdésben felsorolt művekbe vagy hangfelvételekbe foglalt vagy azok szerves részét képező művekre és egyéb teljesítményekre is alkalmazni kell.

Javaslatunk (összhangban az árva mű fogalomra tett javaslattal):

41/F. § (1) A 38. § (5) bekezdésben meghatározott intézmény és a közszolgálati médiaszolgáltató rádió- vagy televízió-szervezet (a továbbiakban e fejezetben együtt: kedvezményezett intézmény) a gyűjteménye vagy archívuma részét képező árva művet a közérdekű feladata teljesítése érdekében

a) digitalizálás, lehívásra hozzáférhetővé tétel, indexelés, katalogizálás, megőrzés vagy helyreállítás céljából szabadon többszörözheti;

b) a nyilvánosság számára szabadon lehívásra hozzáférhetővé teheti oly módon, hogy a nyilvánosság tagjai a hozzáférés helyét és idejét egyénileg választhatják meg. (megtfontolásra: e bekezdés esetleg kiváltható az Sztj. 26.§ (8) bekezdés második mondatára való utalással)

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat az olyan

a) irodalmi művekre,

b) filmalkotásokra és más audiovizuális művekre,

c) hangfelvételekre, valamint

d) a közszolgálati médiaszolgáltató rádió- vagy televízió-szervezet által 2002. december 31-ig előállított és az archívumában található hangfelvételekre, filmalkotásokra és más audiovizuális művekre kell alkalmazni, amelyeket először az Európai Gazdasági Térség területén adtak ki, hoztak forgalomba vagy – kiadás és forgalomba hozatal hiányában – sugároztak.

(3) A kedvezményezett intézménynél a jogosult egyetértésével **2014. október 29. előtt** elhelyezett, a (2) bekezdés szerinti olyan árva művet, amelyet nem adtak ki, nem hoztak forgalomba illetve nem sugároztak, a kedvezményezett intézmény az (1) bekezdés alapján akkor használhatja fel, ha alapos okkal feltehető, hogy az ellen a jogosult nem tiltakozna.

(4) Az (1) bekezdésben foglaltakat a (2)-(3) bekezdésben felsorolt művekbe vagy hangfelvételekbe foglalt vagy azok szerves részét képező művekre és egyéb-szomszédos jogi védelem alatt álló teljesítményekre is alkalmazni kell.

Indokolás:

Tisztában vagyunk azzal, hogy az Irányelv 1. Cikk (2) bekezdés maga is zavaros, kiadásról tesz említést hangfelvétel esetén is, ami szerzői jogi szempontból szakszerűtlen. Másrészt tisztában vagyunk azzal is, hogy a 6. Cikkből sem világos teljesen, hogy az Infosoc Ire 3. Cikkében meghatározott mely felhasználásra vonatkozik a szabad jelleg. Úgy véljük, hogy

-tekintettel az árva mű fogalma alá tartozó hangfelvételekre, és a pl. DVD-n forgalmazható filmekre, a forgalomba hozatali cselekmény említése szükséges a kiadás mellett, amely az irodalmi művek esetében megfelelő,

-a „making available”fordulatra tekintettel meg kell határozni, hogy lehívásra hozzáférhetővé tételi célból áll fenn a szabad többszörözés, és a szabad felhasználás is ez alól a vagyoni jog alól (és nem a sugárzási, vagy egyéb nyilvánossághoz közvetítési jogok alól) jelent kivételt. E nélkül a szabály egyértelmű alkalmazása nem lehetséges. Azzal tudjuk alátámasztani e kiegészítés alapos voltát, hogy itt EGT hatályú szabad felhasználásról van szó. E területi hatálynak csak a lehívásra hozzáférhetővé tétel szabaddá tétele mellett van értelme. Azt belátjuk, hogy fennmaradhat az az értelmezési kérdés, hogy a szabad felhasználás (különös tekintettel a közszolgálati műsorszolgáltatókra) kiterjed-e a sugárzásra is. Álláspontunk szerint azonban az nem volt célja az irányelvnek, hogy a közszolgálati műsorszolgáltatók archívumában található, az irányelvvel érintett műsorszámokba foglalt művekre és

teljesítményekre a többi tagállam közszolgálati műsorszolgáltatója számára is szabad felhasználást engedélyezzen. Emiatt álláspontunk szerint a lehívásra hozzáférhetővé tételre korlátozódik a szabad felhasználás.

Szjt. előterjesztés szerinti 41/H.§

41/H. § (1) Az Európai Gazdasági Térség valamely más tagállamában árva műnek tekintett, mű vagy hangfelvétel Magyarországon is árva műnek tekintendő. A 41/G. § (2) bekezdésben meghatározott nyilvántartásban szereplő árva művet a kedvezményezett intézmény jogosultkutatás nélkül felhasználhatja a 41/F. § szerint, feltéve, hogy az saját gyűjteménye vagy archívuma részét képezi. Ha a 41/G. § (2) bekezdésben meghatározott nyilvántartásban szereplő árva műnek több jogosultja van, a 41/A. § (7) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell.

Javaslatunk:

41/H. § (1) Az Európai Gazdasági Térség valamely más tagállamában árva műnek tekintett, a 41/F.§ (2) bekezdésében meghatározott mű vagy hangfelvétel Magyarországon is árva műnek tekintendő. A 41/G. § (2) bekezdésben meghatározott nyilvántartásban szereplő árva művet a kedvezményezett intézmény jogosultkutatás nélkül felhasználhatja a 41/F. § szerint, feltéve, hogy az saját gyűjteménye vagy archívuma részét képezi. Ha a 41/G. § (2) bekezdésben meghatározott nyilvántartásban szereplő árva műnek több jogosultja van, a 41/A. § (7) bekezdésében foglaltakat alkalmazni kell.

Indokolás:

Abban az esetben, ha a T. SZTNH és KIM elfogadja az első javaslatunkat, itt sem lesz szükséges a hangfelvétel felsorolása, elég utalni arra, hogy a LAMS +közszolgálati RTV szabad felhasználás szempontjából meghatározott árva művekről van szó.

Szjt. előterjesztés szerinti 75.§ (2):

„(2) Az előadóművész személyhez fűződő jogát sérti előadásának mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása, vagy más olyan megváltoztatása vagy az előadással kapcsolatos más olyan visszaélés, amely az előadóművész becsületére vagy hírnevére sérelmes.”

Észrevétel:

Javaslatot természetesen nem teszünk, tisztában vagyunk azzal, hogy a 2013. évi XVI. tv. által módosított 13.§ hoz igazításról van szó, amelynek nem volt szakmai előkészítése.

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a visszaélési magatartás tényállásba emelése kezelhetetlenné teheti a szabály alkalmazását. Remélhetőleg a bíróságok megtartják az integritási jog mértékletes megítélését. A norma alkalmazásának parttalan kiszélesítése rendkívül kedvezőtlenül hathat vissza az egész szerzői jogra. A csak alapelvi szinten

értelmezhető visszaélés a magánjogban az egyébként jogszerű alanyi joggyakorlást jogellenessé fordítja át. Konkrét jogsértő magatartásként a visszaélés nem határozható meg. Ez komoly zavarokhoz vezethet, különösen, ha még az 1959-es Ptk. hatálya alatt kerül egy ügy bíróságra. A Ptk 5.§ ugyanis olyan példálózó magatartásokat sorol fel, amelyek az Szjt 13.§ -t és (75.§ (2) bekezdését az Szjt. 3.§ útján nem értelmezhető tartalommal töltik ki. A 2013. évi V. törvény 1:5.§ (1) bekezdése szerencsére már nem sorolja fel példálózóan a visszaélésnek minősülhető magatartásokat.

Szjt. előterjesztés szerinti 41/K.§ - 112.§ (4) bekezdés

41/K. § Az árva mű kedvezményezett intézmény által történő felhasználására vonatkozó részletes szabályokat és a 41/I. § (2) bekezdés szerinti megfelelő díjazás feltételeit kormányrendelet állapítja meg.”

„112.§ (4) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendelettel megállapítsa az árva mű felhasználásának részletes szabályait, a jogosultat megillető megfelelő díjazás feltételeit és a felhasználással összefüggő eljárásokért fizetendő igazgatási szolgáltatási díj mértékét, beszédésének, visszatérítésének módját, továbbá az árva művek felhasználására vonatkozóan kiadott engedélyek nyilvántartásának részletes szabályait.”

Észrevétel:

Nem értjük, hogy a két, összetartozó, noha nyilván két külön rendeletben testet öltő felhatalmazás miért szerepel két helyen?

Miért nem lehet a 112.§-ban, a többi felhatalmazó szabály között elhelyezni a LAMS + közszolgálati RTV szervezeteket illető szabad felhasználással összefüggő kormányrendelet alkotására adott felhatalmazást?

Észrevételek az Szt. tervezett módosításaival kapcsolatban

A MIE üdvözli az Szt. tervezett módosításait és alapvetően messzemenőig egyetért azokkal, mivel azok jól illeszkednek a jelenleg is érvényben lévő IPARJOG 12 jelű iparjogvédelmi tevékenységet támogató pályázati kiíráshoz (és vélhetően annak jövőbeni utódaihoz is), és a pályázók számára lehetővé teszik a források hatékonyabb és rugalmasabb igénybevételét. Az egyetlen konkrét észrevételünk az Szt. 69/A. §-a tervezett módosításával kapcsolatos, aholis a (11) bekezdésben foglalt két hónapos határidő a pályázók számára gyakorlati szempontból még mindig egy kicsit hosszúnak tűnik, jelentős segítséget jelentene számukra, ha ez a határidő 30 napra módosulna.

Szt. előterjesztés szerinti 69/A.§ (11):

(11) Ha a gyorsítás iránti kérelem megfelel a (8) bekezdésben meghatározott feltételeknek, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentést a kérelem benyújtásának napján rendelkezésre álló leírás és igénypont, valamint rajz alapján készíti el, és azt a kérelem benyújtásától számított két hónapon belül küldi meg a bejelentőnek.

Javaslatunk:

(11) Ha a gyorsítás iránti kérelem megfelel a (8) bekezdésben meghatározott feltételeknek, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala az írásos véleménnyel kiegészített újdonságkutatói jelentést a kérelem benyújtásának napján rendelkezésre álló leírás és igénypont, valamint rajz alapján készíti el, és azt a kérelem benyújtásától számított ~~két hónapon~~ 30 napon belül küldi meg a bejelentőnek.

Budapest, 2013. május 8.

Dr. Szecskay András

elnök